

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in veča s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi določajo se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

S 1. dnem meseca oktobra začne „Slov. Gospodar“ četrto ali zadnje četrtletje. Komur je nekaj s tem dnevom potekla naročnina, prosimo ga uljudno, da obnovi v pravem času svojo naročbo. Do konca t. l. stane še „Slov. Gospodar“ 65 kr.

Naročnina pošlje se najlažje s pošto nakaznico upravnistvu „Slov. Gosp.“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Upravnistvo.

Osnovni shod ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Škofji vasi.

Še pred malo leti smatrali so celjski nemškutavji občino Škofjo vas za nepremagljivo nemško trdnjavo, in človek, ki svojo učenost jemlje iz nemških listov, bil bi res mislil, da so v tem kraju pred 2000 leti divji Cimbrji in Tevtoni medvede in pa drugo zverjad lovili. Toda trebalo je le nekoliko požrtvovalnosti in truda, in grad se je razrušil in takozvani Nemci so se pozgubili, kakor kafra. Sedaj je Škofja vas narodna občina, ki bi marsikateri drugi občini mogla v posnemovanju vzgled služiti.

To kaže, da se je že pred leti osnovala tukaj moška podružnica sv. Cirila in Metoda, in zadnjo nedeljo je naznanjalo pokanje topičev, da tudi ženske nočejo zaostati za moškimi, da so se tudi one zbrale in si osnovala žensko podružnico sv. Cirila in Metoda, ki nas s tem večjim veseljem navdaja, ker je to, kolikor mi znano, prva kmetjska ženska podružnica na slovenskem Štajarju. Za to je bil 23. septembra v Škofji vasi lep naroden praznik, kojega so mnogi odlični gostje iz Celja in Vojnika počastili s svojo navzočnostjo. Med drugimi so veselico počastili s svojo navzočnostjo naš drž. poslanec g. M. Vošnjak, č. g. župnik Vodušek, g. dr. Žižek itd. Tudi kmetjskega ljudstva se je vključilo slabemu vremenu zbralo obilo.

Ko je dobro izvežbana malodolska godba odsvirala nekaj narodnih pesmij, otvorila je gspđ. M. Koželjeva zborovanje in je v lepih besedah razjasnjevala pomen družbe sv. Cirila in Metoda, naštevala koristi, ki jih ona prinaša Slovincem ob mejah, in prosila rojakinje svoje, da naj tudi one začnejo delovati za narodno probudo in podpirajo novo osnovano podružnico. Splošno odobravanje sledilo je tem lepim besedam.

G. dr. Janežič, odvetn. koncipient iz Celja, je v obširnem govoru razlagal navzočim, zakaj da se je ustanovila družba sv. Cirila in Metoda, kako potrebna da je. »Zakaj nam vsiljujejo Nemci nemški jezik? zakaj tako silno zahtevajo nemških sol? Odgovor je lahek: ker jim je na tem ležeče, da bi se Slovenci ničesar ne naučili, da bi ostali neumneži nad katerimi bi natem

Nemci mogli samovoljno gospodariti in jih tudi gmotno uničiti. Zatorej rojaki, krepko na delo, podpirajmo naš najlepši narodni zavod!»

G. Drag. Hribar je razložil v kratkem, a jedrnatem govoru, zakaj moramo našo šolsko družbo podpirati — tudi v onih krajih, ki niso ravno v nevarnosti. Danes meni, jutri tebi, ta pregovor bi se tudi pri nas lahko uresničil, če bi bili malomarni. Nemški pritisk bi bil vedno večji, vedno bližje bi prihajala nevarnost; zato moramo z vsemi močmi pomagati našim stiskanim bratom, vsi za jednega, jeden za vse. Prav lepo sta se govorila gg. Ahtik in Klemenčič.

Po volitvi odbora začelo se je vpisovanje članov, kojih je isti dan čez 30 pristopilo, dokaz, da so govori našli odmeva v srcih navzočih narodnjakinj. Zamolčati ne smem, da je bl. g. P. Majdič, osebno zadržan, tudi tukaj pokazal svojo ljubezen do milega nam naroda in je novi podružnici poslal 10 gld. Slava mu! Hvala tudi vsem, ki so pripomogli k temu lepemu dnevu, pred vsem g. prvomestnici, ki se je toliko trudila za ustanovitev te podružnice, gg. govornikom za lepe govore, gospodom in gospem, ki so nas obiskali. Novi podružnici pa želimo, da bi pridno delovala in se krepko razvijala! Bog jo živi! —kl—

Kmetijsko vprašanje v Avstriji.

(Govor gosp. prof. dr. Ivana Pohl-a na socialnem shodu.)

(Dalje.)

Kje drugje se jih dosti izseli, ali tudi precejšno število narodi in prebivalstvo ostane pri starem, ne pozna se nobeno pomnoženje, pa tudi noben primanjkljaj. V sosednjem okraju pa se jih n. pr. veliko izseli in lepo število narodi: sicer se jih več izseli kakor narodi, ali primanjkljaj ni tolik, prebivalstvo se zniža le malo. Vrnimo se zopet k naši statistiki, ki kaže, da se je v obče prebivalstvo pomnožilo v 292 okrajih, zmanjšalo v 61. Torej se je število le v tolikih okrajih znižalo, čeravno se jih skoraj povsod več narodi, kakor pomrje. Iz tega moramo sklepati, da se jih je v prej omenjenih okrajih preveč izselilo.

Poglejmo si malo okraje, kjer se prebivalstvo le vedno izdatno množi. Taki okraji nahajajo se le blizu mest, blizu tovarn, toplic in kopališč itd. — In odkod prihaja ves naraščaj? Odgovor ni težek: s kmetov. Le v Galiciji, na južni strani reke Dnjester, pomnožilo se je v letih 1880—1890 prebivalstvo tudi na kmetih. Poglejmo si pa tudi one okraje, ki so zgubili nekdanjo množico svojih prebivalcev, v katerih se jih več izselilo, kakor narodilo in naselilo. Kje nam je iskati okraje te vrste? To so le taki, ki so (po domače) Bogu za hrbtom, prav daleč od mest, kjer imajo kmeti svoje